

Razstava Gorana Bertoka v Muzeju novejšje zgodovine ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta

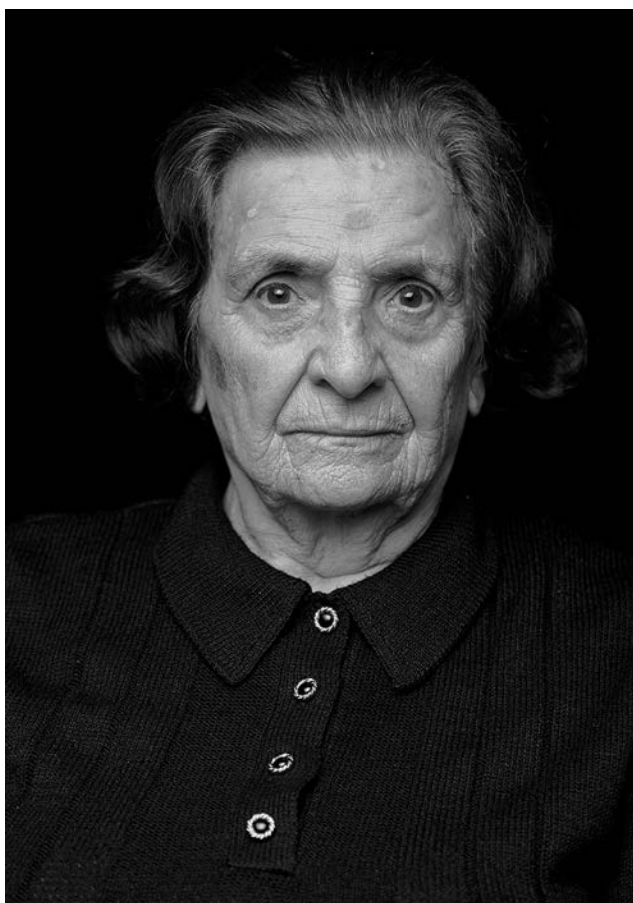
Taborišča niso stvar preteklosti

Ob današnjem mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta bodo ob 19. uri v Muzeju novejšje zgodovine odprli razstavo fotografij *Preživeli II* fotografa Gorana Bertoka, ki nadaljuje s fotografiranjem obrazov preživelih, nekdanjih taboriščnikov iz nacističnih in fašističnih taborišč iz obdobja druge svetovne vojne.

LJUBLJANA ▶ Goran Bertok, rojen leta 1986 v Kopru, a že vrsto let živi in ustvarja v Ljubljani, je tisti fotograf, ki ga od nekdanj zanimajo "smrt in mejna vprašanja življenja". V devetdesetih letih in v začetku 21. stoletja je nemalo estetskih črno-belih fotografij sadomazohističnih praks, samozadajanja bolečine in užitka, s čimer je problematiziral človeško telo, pristalo v ciklih *I would Like To Tell You A Story*, *Omen*, 999, 23, *Stigmata* in *Stigmata II*, po razvpitem projektu *Sveti križ* (2003), ki sta ga "zagrešila" z **Deanom Verzelom**, pa se večina novih del s pomočjo teme smrti in tistega, kar ji sledi (če sploh kaj?), svojevrstno do-

tika temeljnih vprašanj življenja.

Po ciklih *Obiskovalci - Visitors* (2005) s fotografijami v plamenih krematorija izginjajočih človeških podob, svojevrstna "poshumna" tihožitja *Still life* (2006), *Post Mortem* (2007) s skrajda makro detajli trupel, *Rdeči* (2009) z abstraktnimi podobami telesa mrtvega dojenčka in nagradi na *Mesecu fotografije* za razstavo *Rdeče in črno* leta 2010 se je Goran Bertok posvetil portretiranju nekdanjih internirancev Auschwitza, Gornarsa, Jesenovca, Buchenvalda, Kamporja na Rabu in drugih nacističnih in fašističnih koncentracijskih taborišč.

Frančiška Deisinger, internirana v koncentracijski taborišči Ravensbrück in Ravensbrück-Grüneberg

"S svojim fotografskim ciklusom se Goran Bertok posveča protagonistom, ki so v mladosti, izkusili grozote nacističnih in fašističnih taborišč - in preživeli. A ta mesta, kjer je človeško življenje vredno bore malo, so na njih pustila neizbrisljiv pečat. Bertokovo serijo sestavljajo portretne fotografije nekdanjih internirancev, ki ne kažejo eksplisitnih znakov nasilja, ampak pred gledalca postavlja ambivalentne podobe ljudi, ki so pred mnogimi leti (že) zrla smrti v oči. Ostali so pomniki tragičnih dogodkov, o katerih se je svet enotno izrekel, da se ne smejo nikdar več ponoviti," so zapisali v Muzeju novejšje zgodovine, kjer bodo danes odprli razstavo *Preživeli II*. Prvi cikel 24 portretov *Preživeli* v relativno velikem formatu (meter za 70 centimetrov) je namreč Bertok predstavil lanskega januarja v ljubljanski galeriji Photon, njegov cilj pa je posneti od 100 do 200 portretirancev.

"Taborišča niso zgolj stvar dogodkov izpred 70 let (in fašistične Italije, nacistične Nemčije, Japonske), temveč so stvar sedanjosti - ko se za to pojavijo primerne razmere. Goli otok, gulagi, Guantanamo ... Film *Eksperiment*. In nekateri nadzorovani preizkusi v laboratorijih. Skratka, vprašanje človeške narave," poudarja Goran Bertok, čigar razstavo v Muzeju novejšje zgodovine danes odpirajo ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta.

Zakaj so ob vseh mogočih dnevih tega in onega morale žrtve holokavsta čakati do 1. novembra 2005, da je Generalna skupščina OZN sprejela resolucijo njim namenjenem spominskem dnevu, pa je že zgodba za prispevek o moči pozabe. Njena najpogostejša posledica je ta, da človeštvo zgodovinske napake ponavlja.

Razstava bo na ogled do 10. marca.

MAJA PERTIČ GOMBAČ